

U instrukciji MS čitamo: »Ništa ne priječi da se u čitanim Misama pjeva neki dio »proprija« ili »ordinarija« ... treba da se slaže s dijelovima Mise, s blagdanom ili s liturgijskim vremenom« (36). Time se hoće naglasiti da se u svim misama — i čitanim — može nešto i pjevati ali uvijek i svuda neka vlada jedinstvo obreda i svetog čina. Drugim riječima: nije uputno za vrijeme mise pjevati bilo što to jest ono što ne odgovara ni vremenu ni času mise. Kao što svećenik-celebrant za vrijeme euharistijskog slavlja pjeva ili recitira samo ono i sve ono što je za njega rezervirano, tako će i narod uvijek pjevati ili recitirati ono što je vlastito dotičnoj svečanosti i određeno za vjernike.

Nekada se za vrijeme svete mise — a posebno u listopadu — molila krunica. Događalo se i to — a možda se ponegdje i danas prakticira — da se poneka Gospina pjesmica, bez ikakva liturgijska značaja pjevala za vrijeme kanona ili kakva sentimentalna »euharistijska« popijevka za vrijeme prikazanja ili poslije pretvorbe.

Instrukcija na drugom mjestu kaže: »Gdje vlada zakoniti običaj, u nekim krajevima više puta potvrđen danim povlasticama, da se kod ulaza, prikazanja i pričesti pjesme iz »graduala« zamijene drugima, smije se po sudu nadležne krajevine vlasti taj običaj zadržati, samo ako se takve pjesme slažu s dijelovima Mise, s blagdanom ili s liturgijskim vremenom. Ta ista krajevna vlast mora odobriti tekst tih pjesama« (32). Tri su vlastita pjevanja svake liturgijske svečanosti: ulazno, prikazno i pričesno to jest procesionalno pjevanje. Ako krajevne BK podrede druge popijevke koje mogu nadomjestiti procesionalno liturgijsko pjevanje dotične svečanosti tada te pjesme postaju liturgijske pjesme. Dočim popijevke koje se pjevaju umjesto liturgijskog pjevanja a nisu odobrene od krajevnih BK nisu liturgijske i svećenik bi u tim slučajevima morao čitati tekst iz misala dok se te pjesme pjevaju jer »krajevna vlast mora odobriti tekst tih pjesama« (32).

Kod nas su BK odredile: »U adventu, korizmi i na blagdane smiju se umjesto liturgijskog teksta Ulazne, Prikazne i Pričesne pjevati hrvatske pučke pjesme pod dva uvjeta:

- a) pjesme moraju biti uzete iz Hrvatskog kantuala, izdanog u Zagrebu 1934.
- b) sadržaj pjesme mora odgovarati, po smislu, misteriju blagdana ili crkvenog vremena (Red Mise, Zagreb, 1969)

Odredbe biskupske konferencije u Đakovu 20. X. 1969. (Služba Božja, 1970. br. 2 str. 94).

Što će se pjevati kad misa završi o tome instrukcija MS izravno govori: »Koji put se može da pače izvesti neka druga pjesma ... na kraju Mise. Samo treba da se slaže s dijelovima Mise, s blagdanom ili s liturgijskim vremenom« (36). Mnogi smatraju da pjevanje iza mise i ne spada na liturgijsko pjevanje i da se ne bi smjelo pjevati jer se time produljuje euharistijsko slavlje koje je s misom završilo. Ako ga instrukcija MS spominje i daje direktivu znači da ga Crkva pripušta samo »da se slaže s blagdanom ili s liturgijskim vremenom« (36). Ne bi bilo prikladno iza mise u adventu pjevati bilo koju popijevku osim adventsku ili iza slavlja Majke Božje pjevati popijevku Srca Isusova!

Kod recitiranih misa dat ćemo prednost onim pjesmama i napjevima koji i u pjevanim misama imaju veću hijerarhijsku vrijednost pred drugima o čemu smo govorili u predašnjim brojevima časopisa Sv. Cecilije.

Pripjevni psalam nije uputno mijenjati. Crkva prvo i prvo želi upravo taj tekst, tu vijest i tu poruku za taj blagdan. Pripjevni psalam je značajan i u logičnoj je vezi sa sadržajem poslanice (prvog čitanja) iza kojeg slijedi. Zato ova riječ ima posebni značaj, snagu i važnost različitu od one koju bismo mi slobodno i neovisno u Svetom pismu predložili.

Na temelju načela, o kojem smo pisali pod naslovom: »Mnogostrukost glazbenih oblika u liturgijskim slavljinama« (Sv. Cecilija, 1977, br. 2, str. 33) svećenik-celebrant ne mora svaki put pjevati sve što je propisano u br. 29 MS. On može prema pastoralnoj uviđavnosti i razboritosti pjevati samo neke dijelove, na primjer: predslavlje (a narod će završiti zajedničkim pjevanjem »svet«) i »Očenaš« zajedno s narodom. Tim se ostvaruje elastičnost i pastoralna uviđavnost »prema tome da li se pjevanju daje više ili manje mjesta« (7), što predviđa instrukcija MS u brojevima 5, 6, i 7. Pjevanjem nastojimo pridodati veću osobnost svečanosti i sjaj liturgijskim činima.

Ovo nije pjevana nego čitana — odnosno recitirana — misa na kojoj se manje ili više pjeva!